

Sygn. akt I ACa 618/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawicka
Sędziowie:	SA Wiesława Kaźmierska SA Dariusz Rystał (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Justyna Kotlicka

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa W. H., T. W. i T. G.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powódek

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 28 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I C 786/14

I. oddala apelację;

II. zasądza solidarnie od powódek na rzecz pozwanej kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Wiesława Kaźmierska Maria Iwankiewicz Dariusz Rystał

Sygn. I ACa 618/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 lipca 2014 r. powódki W. H., T. W. i T. G. wniosły o uchylenie w części uchwały Nr (...) r. z dnia 27 maja 2014 r. podjętej w dniach od 6 maja 2014 r. do 27 maja 2014 r. z przerwami w 7 częściach Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej Spółdzielni A. G. oraz L. K. (1), zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów procesu oraz ponowne rozpatrzenie członkostwa w Spółdzielni

L. K. (1) na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 8 sierpnia 2012 r. sygn. akt I C 717/11 i wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 lutego 2013 r. sygn. akt I ACa 722/12.

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 października 2014 r. pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w G. wniosła o całkowite oddalenie powództwa i innych żądań pozwu oraz zasądzenie od powódek solidarnie kosztów procesu, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika, według norm przewidzianych prawem.

Pismem procesowym z dnia 17 lutego 2015 r. powódki cofnęły powództwo w zakresie wszelkich innych żądań poza tym dotyczącym uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) nr (...) z dnia 6 – 27 maja 2014 r. w części dotyczącej wyboru do składu Rady Nadzorczej L. K. (1) oraz A. G..

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 28 kwietnia 2015 roku oddalił powództwo, w pozostałej części powództwo umarza oraz orzekł w przedmiocie kosztów postępowania.

Sąd ten ustalił poniższy stan faktyczny.

Uchwałą nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. stwierdzono, że w ramach 9 miejsc mandatowych największą ilość głosów uzyskali i w skład Rady Nadzorczej Spółdzielni weszli między innymi następujący kandydaci: A. G. – 75 głosów oraz L. K. (1) – 74 głosy.

Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił uchwałę nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. odbytego w dniach: 12, 14, 28 kwietnia 2011 roku; 10, 12, 17, 24, 26, i 31 maja 2011 roku w sprawie stwierdzenia wyników wyborów do Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. na kadencję 2011-2014 w części to jest, co do wyboru na członków Rady Nadzorczej R. M., T. K., L. K. (1).

Sąd Apelacyjny w Szczecinie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie w punkcie pierwszym w ten sposób, że uchylił uchwałę nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. odbytego w dniach: 12, 14, 28 kwietnia 2011 roku; 10, 12, 17, 24, 26, i 31 maja 2011 r. w części, to jest co do wyboru na członków Rady Nadzorczej tej Spółdzielni R. M., T. K. oddalając powództwo w pozostałej części.

Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w G. działa na podstawie Statutu uchwalonego przez Walne Zgromadzenie Członków w dniach 17, 19, 24, 26 kwietnia 2012 r., 8, 10, 15, 17, 22, 24 29 maja 2012 r., 5, 12 czerwca 2012 r. z późniejszymi zmianami.

W dniu 6 czerwca 2007 r. A. G. na Zebraniu Grupy Członkowskiej Członków SM w G. z Osiedla (...) została wybrana na członka Rady Nadzorczej Spółdzielnia Mieszkaniowej (...) w G. 38,71 % głosów na kadencję 2007 – 2011 r.

W dniach 23, 30 czerwca oraz 1 lipca 2008 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej.

L. K. (1) uzyskała najwyższą ilość głosów tj. 40 i została członkiem Rady Nadzorczej.

L. K. (1) została przyjęta w poczet członków Spółdzielni w dniu 5 maja 1989 r.

W dniu 2 grudnia 2008 r. L. K. (1) nabyła od B. i A. W. udział w 1/30 w części w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu użytkowego nr (...) w G. przy ul. (...) za kwotę 5.000 zł.

Uchwałą nr (...) Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. zatwierdziło sprawozdanie finansowe Spółdzielni za rok 2013.

Uchwałą nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. stwierdzono, że w ramach 9 miejsc mandatowych największą ilość głosów uzyskali i w skład Rady Nadzorczej Spółdzielni weszli między innymi następujący kandydaci: A. G. – 158 głosów oraz L. K. (1) – 149 głosy.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo okazało się nieuzasadnione.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, przewidzianą w art. 6 k.c. i 232 k.p.c. to na powódkach spoczywał obowiązek wykazania zasadności roszczenia, w tym czy tryb podjęcia uchwały i wyartykułowane uchybienia, miały jakikolwiek wpływ na treść podjętej uchwały, czy wynik głosowania. Powódki winny wykazać, że poszczególne uchybienia przełożyły się na treść samej uchwały, czemu nie sprostały. Podkreślił też, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lipca 1999 r. II CKN 452/98 wyraźnie stwierdził, że wpływ formalnego uchybienia na podjęcie, czy treść uchwały podjętej przez organ Spółdzielni jest okolicznością faktyczną, która w razie gdy nie jest znana powszechnie ani nie została w toku postępowania przyznana przez stronę przeciwną, podlega wykazaniu stosownie do reguł przewidzianych w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.

Kwestie kadencyjności reguluje art. 8² ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych. Zgodnie z § 3 i 4 nie można być członkiem rady nadzorczej dłużej niż przez 2 kolejne kadencje rady nadzorczej zaś kadencja rady nadzorczej nie może trwać dłużej niż 3 lata. Powyższy przepis został wprowadzony ustawą z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 10 ust. 2 tejże ustawy przepis art. 8² ust. 4 ustawy ma zastosowanie do rad nadzorczych powołanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 lipca 2009 r. (K 64/07) uznano art. 10 ust.2 ww. ustawy za niezgodny z art. 2 oraz art. 58 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Tym samym doszło do jego uchylenia. Wedle uchylonego przepisu stosując przepis art. 8² ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, liczbę kadencji obliczało się biorąc pod uwagę dotychczasowy staż członka rady nadzorczej.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, kwestionowany przepis oznacza arbitralną ingerencję w stosunki prawne powstałe w przeszłości i trwające nadal (naruszenie art. 2 Konstytucji). Jak stwierdził Trybunał w wyroku z 26 maja 1998 r. (sygn. K. 17/98, OTK ZU nr 4/1998, poz. 48), ewentualne zmiany długości kadencji powinny wywoływać skutki pro futuro. Z istoty kadencyjności wynika, że długość kadencji nie powinna być modyfikowana w odniesieniu do organu urzędującego. Spółdzielcy, wybierając określony skład rady nadzorczej, udzielają mu jednocześnie pełnomocnictw o określonej przez prawo treści i określonym czasie "ważności" (por. A. Ławniczak, M. Masternak-Kubiak, op.cit., s. 19). Czas trwania kadencji, uprzednio określony przez odpowiednie regulacje normatywne, gwarantuje również stabilizację składu personalnego rady nadzorczej w ramach kadencji (por. orzeczenie TK z 23 kwietnia 1996 r., sygn. K. 29/95, OTK ZU nr 2/1996, poz. 10), co zapewnia swobodę jej działania stanowiącą emanację wolności zrzeszania się (art. 58 ust. 1 Konstytucji).

W tej kwestii wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 września 2013 r. (II CSK 716/12) wskazując, że utrata mocy obowiązującej art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że nie może być on stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. W konsekwencji ustawa nowelizująca nie zawiera przepisów intertemporalnych w zakresie sposobu obliczania ilości kadencji rady nadzorczej, o których mowa w art. 82 ust. 3 u.s.m. Ponieważ przepis ten wszedł w życie z dniem 31 lipca 2007 r., może wywierać skutki prawne jedynie od tej daty i ograniczać dopuszczalną liczbę kadencji wyłącznie na przyszłość.

Biorąc pod uwagę powyższe sąd I instancji stwierdził, że powództwo jest nieuzasadnione. W aktualnym stanie prawnym ograniczenie do dwóch kadencji powinno być stosowane od kadencji następującej w czasie trwania nastąpiła zmiana przepisów. Ponadto nieuprawnione jest również liczenie kadencji członka, które pełnił wcześniej tj. przed wejściem w życie nowych przepisów.

A. G. była członkiem rady nadzorczej w latach 2007 – 2011, 2011 – 2014 i obecna kadencja do roku 2017, a pierwsze wybory członków rady nadzorczej odbyły się w czerwcu 2007. Biorąc pod uwagę, iż aktualne przepisy obowiązują od 31 lipca 2007 r. i mogą ograniczać dopuszczalną kadencję wyłącznie na przyszłość należy przyjąć, iż dwie kadencje

będą liczone od wyborów w 2011, a więc aktualnie A. G. pełni drugą kadencję i nie będzie mogła zostać wybrana na kolejną w 2017 roku.

Sytuacja ma się podobnie jeśli chodzi o L. K. (1), z tą jednak różnicą, iż była ona wybrana w 2008 roku w wyborach uzupełniających, a więc już po wejściu w życie nowych przepisów. Nie ma to jednak znaczenia gdyż aktualne przepisy mogą ograniczać dopuszczalną kadencję wyłącznie na przyszłość. Ponadto L. K. (1) była wybrana, co prawda w 2008 roku, to jednak w czasie trwania kadencji 2007 – 2011, więc jej członkostwo należy traktować całościowo i dopiero od 2011 można liczyć dwie kolejne kadencje zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Tak więc podobnie jak A. G. będzie mogła pełnić swoją funkcję do końca kadencji w 2017 roku.

Nieuzasadnione są również zarzuty powódek odnośnie braku członkostwa L. K. (1) w pozwanej Spółdzielni. W tym zakresie odnieść należy się do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 lutego 2013 r. (I ACa 722/11). W wskazanej sprawie stronami są te same osoby, które występują w niniejszym postępowaniu. Sąd Apelacyjny wskazał, że L. K. (1) nie została skreślona z listy członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ani nie zostały jej zwrócone udziały wniesione przy nabyciu członkostwa w tej Spółdzielni. Tym samym, niezależnie od oceny prawidłowości działania zarządu, który nie zażądał od niej uzupełnienia formalnych wymagań związanych z nabyciem udziału w innym lokalu niż lokal przy ul. (...) nie wykazano w tej sprawie, aby utraciła status członka pozwanej Spółdzielni, a tym samym bierne prawo wyborcze. Niezależnie od powyższego dowody w sprawie świadczą, że posiada prawo do lokalu przy ulicy (...) w G. k- 192- 193.

Reasumując powyższe, wg Sądu Okręgowego uchwała Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. z dnia 27 maja 2014 r. podjęta została w sposób zgodny z postanowieniami statutu i regulaminu. Zarzuty nie zostały potwierdzone w toku postępowania dowodowego. Zaskarżona uchwała nie jest spreczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami, nie godzi w interesy spółdzielni, nie ma też na celu pokrzywdzenia powódek.

Ustalając stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł się na dokumentach złożonych przez strony postępowania, które nie były co do zasady kwestionowane. Powódki nie podważały wartości dowodowej dokumentów złożonych przez pozwaną Spółdzielnię w postaci: protokołów poszczególnych części Walnego Zgromadzenia, Statutu, Regulaminu czy treści samej uchwały. Dowody te pozwoliły na ustalenie stanu faktycznego w celu zweryfikowania zasadności zarzutów podniesionych przez powódki.

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd Okręgowy oparł na zasadzie odpowiedzialności za wynik toczącego się postępowania wyrażonej w przepisie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., uznając że powódki przegrały sprawę w całości.

Apelację od powyższego wyroku złożyły powódki zaskarżając go w części I i III, wnosząc o uchylenie zaskarżanej uchwały nr (...) z dnia 27 maja 2014r w części dotyczącej wyboru w skład Rady Nadzorczej Spółdzielni A. G. i L. K. (1) oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w pierwszej instancji oraz apelacji.

Jako podstawę apelacji wskazano naruszenie przez zaskarżany wyrok art. 42 par. 3 ustawy prawo spółdzielcze poprzez nieuwzględnienie art. 45 par. 4 ustawy prawo spółdzielcze i treści Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) obowiązującej w okresie objętym powództwem.

W uzasadnieniu podano, że apelujące w dniu 17 lutego 2015r zwróciły się do Sądu Okręgowego z pismem procesowym w którym ograniczyły pozew do żądania uchylenia zaskarżanej uchwały nr (...) w części dotyczącej wyboru w skład Rady Nadzorczej Pani A. G. oraz Pani L. K. (1) powołując się na treść art. 42 par. 3 oraz art. 45 par. 4 ustawy prawo spółdzielcze oraz na treść par. 31 pkt 3 Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w brzmieniu obowiązującym od dnia 23 sierpnia 2006 roku, par. 43 ust. 3 tegoż Statutu w brzmieniu nadanym w dniu 29 listopada 2007r. i w brzmieniu obowiązującym w chwili podejmowania zaskarżanej uchwały.

Podniosły też, że dochowując zasady rozłożenia ciężaru dowodu, wskazały w aktach sprawy dowody w postaci wyciągów ze Statutu SM (...) świadczące, że w okresie spornym istniał nieprzerwanie zapis statutowy zabraniający pełnić funkcję członka rady nadzorczej dłużej niż dwie następujące po sobie kadencje.

W związku z powyższym powódki podały, że nie mogą zgodzić się z konstatacją Sądu Okręgowego, że uchwała Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. z dnia 27 maja 2014r podjęta została w sposób zgodny z postanowieniami statutu i regulaminu, gdyż faktycznie doszło do naruszenia przez zaskarżaną uchwałę Statutu Spółdzielni.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powódek na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódek jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził wadliwości postępowania przed Sądem pierwszej instancji skutkujących nieważnością postępowania. Kontrola instancyjna nie wykazała też uchybień przepisom prawa materialnego, zwłaszcza tych zarzucanych przez stronę apelującą.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji w niniejszej sprawie, jako że są one prawidłowe, kompleksowe i znajdują pełne odzwierciedlenie w materiale dowodowym zebrany w sprawie. Sąd drugiej instancji akceptuje rozważania prawne zaprezentowane w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Tym samym dalsza argumentacja Sądu Odwoławczego, funkcjonalnie odnosząca się do zarzutów apelacji, koncentruje się na tych aspektach, które eksponowano w apelacji. Natomiast obszerność i szczegółowość tych wszystkich motywów, których apelacja nie zwalcza oraz tych, które uznaje za własne Sąd Apelacyjny czyni zbędnym ich powtórzenie w toku dalszej argumentacji.

Z uwagi na to, że sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, to niniejsze uzasadnienie wyroku zgodnie z regulacją art. 387 § 2¹ kpc odnosi się jedynie do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Powódki w swojej bardzo lakonicznej i zdawkowej apelacji ograniczyły się jedynie do podniesienia zarzutu, że przeprowadzone w sprawie dowody w postaci wyciągów ze Statutu SM (...) świadczyły, iż w okresie spornym istniał nieprzerwanie zapis statutowy zabraniający pełnić funkcję członka rady nadzorczej dłużej niż dwie następujące po sobie kadencje, tak więc zaskarżony wyrok naruszył art. 42 par. 3 ustawy prawo spółdzielcze poprzez nieuwzględnienie art. 45 par. 4 ustawy prawo spółdzielcze i treści Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) obowiązującej w okresie objętym powództwem.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższy zarzut nie jest zasadny, choć należy zauważyć, że sąd I instancji w swoich pisemnych rozważaniach nie odniósł się wcale do przedmiotowej argumentacji powódek.

Jednakże orzekając w sprawie Sąd Apelacyjny miał na uwadze, że obecnie sąd odwoławczy nie ogranicza się do kontroli sądu pierwszej instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a kontrolując prawidłowość zaskarżonego orzeczenia, pełni również w myśl art. 382 k.p.c. funkcję sądu merytorycznego, który może rozpoznać sprawę od początku, uzupełnić materiał dowodowy lub powtórzyć już przeprowadzone dowody, a także poczynić samodzielnie ustalenia na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w I instancji.

W oparciu o powyższe Sąd Apelacyjny w oparciu o niekwestionowany w sprawie stan faktyczny uznał, że przedmiotowe powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia, wbrew twierdzeniom apelacji nie znajduje swojego uzasadnienia w przepisie art. 42 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze w zakresie obejmującym uchyleniu uchwały, która jest sprzeczna z postanowieniami statutu.

Zgodnie z treścią art. 45 § 4 prawa spółdzielczego kadencję rady określa statut, z zastrzeżeniem art. 8² ust. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych.

Powyższa treść przepisu obowiązuje od 31 lipca 2007 roku, a jego zmiana polegała na dodaniu zastrzeżenia odnoszącego się do ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Bezspornym było w sprawie, że w myśl statutu i to w jego brzmieniu w latach mających wpływ na rozstrzygnięcie żądania pozwu tj. poczynając od 2006 roku członek Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni nie mógł pełnić funkcji dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

Jeśli chodzi o wskazane przez powódki postanowienie § 31 ust. 3 statutu uchwalonego w dniu 23 czerwca 2006 roku, to rzeczywiście zawarte tam rozwiązanie prawne poprzedzało regulację ustawową art. 8² ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz.U. 2013r. poz. 1222), zwanej dalej „u.s.m.”, wprowadzoną dopiero ustawą nowelizującą z dnia 14 czerwca 2007 roku o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 873 ze zm.), która weszła w życie z dniem 31 lipca 2007 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie w uzasadnieniu swojego wyroku z 19 lutego 2014 r., sygn. akt I ACa 814/13 dotyczącego identycznej problematyki jak w niniejszej sprawie stwierdził, że statutowe regulacje dotyczące kadencyjności powoływania członków rady nadzorczej w spółdzielniach mieszkaniowych powinny i tak pozostawać w zgodności z bezwzględnie i powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, zaś takim stał się z dniem 31 lipca 2007 r. art. 8² ust. 3 u.s.m. i jego wykładnia ma charakter nadrzędny nad wszelkimi aktami praworządności wewnętrznej w spółdzielni mieszkaniowej. W tej mierze już od dawna ugruntowany jest bowiem w judykaturze pogląd, który – jak wynikałoby z treści apelacji - podziela sam powód, że statut stanowi umowę prawa cywilnego pomiędzy spółdzielnią a jej członkami. Oznacza to, iż do statutu spółdzielni mają wprost zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, w szczególności art. 56 i 65 k.c. oraz 58 k.c. Poszczególne postanowienia statutu mogą więc być uznane za sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa (art. 58 § 1 k.c.). Nie ma znaczenia fakt zarejestrowania statutu, pozostaje on nadal umową (vide: uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 15 października 1985 r., III CZP 40/85, OSNC 1986/6/86, oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2002 r., V CKN 1474/00, LEX nr 852771). Nie jest zatem tak, iż treść statutu spółdzielni ma charakter zupełnie autonomiczny od treści powszechnie obowiązujących aktów prawnych.

Dodano też, że Statut choć ma charakter umowny, ta wola członków musi się mieścić w granicach określonych przez powszechnie obowiązujące przepisy ustawy, niedopuszczalna jest sytuacja, aby postanowienia statutu były niezgodne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, skoro art. 8² ust. 3 u.s.m., wobec braku przepisów przejściowych, jest wykładany jako mający zastosowanie do kadencji rozpoczynających się po 31 lipca 2007 r., to wtedy nie mogły zostać uwzględnione poprzednie kadencje i zarazem poprzednie postanowienia statutu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej dotyczące ograniczeń w kadencyjności członków rady nadzorczej, albowiem takie uregulowania byłyby od tego czasu sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie w całej rozciągłości z powyższym stanowiskiem się zgadza, uznając go tym samym za własny.

Istotne znaczenie w niniejszej sprawie ma więc wykładnia przepisu art. 8² ust. 3 i 4 u.s.m., zgodnie z którym nie można być członkiem rady nadzorczej dłużej niż przez 2 kolejne kadencje rady nadzorczej, a kadencja rady nadzorczej nie może trwać dłużej niż 3 lata.

Powyższy przepis został wprowadzony ustawą z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 10 ust. 2 te same ustawy przepis art. 8² ust. 4 ustawy ma zastosowanie do rad nadzorczych powołanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 lipca 2009 r. (K 64/07) uznano art. 10 ust. 2 ww. ustawy za niezgodny z art. 2 oraz art. 58 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Tym samym doszło do jego uchylenia. Wedle uchylonego przepisu stosując przepis art. 8² ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, liczbę kadencji obliczało się biorąc pod uwagę dotychczasowy staż członka rady nadzorczej.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, kwestionowany przepis oznacza arbitralną ingerencję w stosunki prawne powstałe w przeszłości i trwające nadal (naruszenie art. 2 Konstytucji). Jak stwierdził Trybunał w wyroku z 26 maja 1998 r. (sygn. K. 17/98, OTK ZU nr 4/1998, poz. 48), ewentualne zmiany długości kadencji powinny wywoływać skutki pro futuro. Z istoty kadencyjności wynika, że długość kadencji nie powinna być modyfikowana w odniesieniu do organu urzędującego. Spółdzielcy, wybierając określony skład rady nadzorczej, udzielają mu jednocześnie pełnomocnictw o określonej przez prawo treści i określonym czasie "ważności" (por. A. Ławniczak, M. Masternak-Kubiak, op.cit., s. 19). Czas trwania kadencji, uprzednio określony przez odpowiednie regulacje normatywne, gwarantuje również stabilizację składu personalnego rady nadzorczej w ramach kadencji (por. orzeczenie TK z 23 kwietnia 1996 r., sygn. K. 29/95, OTK ZU nr 2/1996, poz. 10), co zapewnia swobodę jej działania stanowiącą emanację wolności zrzeszania się (art. 58 ust. 1 Konstytucji).

W tej kwestii wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 września 2013 r. (II CSK 716/12) wskazując, że utrata mocy obowiązującej art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że nie może być on stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. W konsekwencji ustawa nowelizująca nie zawiera przepisów intertemporalnych w zakresie sposobu obliczania ilości kadencji rady nadzorczej, o których mowa w art. 82 ust. 3 u.s.m. Ponieważ przepis ten wszedł w życie z dniem 31 lipca 2007 r., może wywierać skutki prawne jedynie od tej daty i ograniczać dopuszczalną liczbę kadencji wyłącznie na przyszłość.

Powyższe poglądy są w pełni podzielane przez Sąd Apelacyjny, dlatego należało w ślad za sądem I instancji uznać, że powództwo jest nieuzasadnione, gdyż w aktualnym stanie prawnym ograniczenie do dwóch kadencji powinno być stosowane od kadencji następującej w czasie trwania nastąpiła zmiana przepisów. Ponadto nieuprawnione jest również liczenie kadencji członka, które pełnił wcześniej tj. przed wejściem w życie nowych przepisów.

A. G. była członkiem rady nadzorczej w latach 2007 – 2011, 2011 – 2014 i obecna kadencja do roku 2017 przy czym pierwsze wybory członków rady nadzorczej odbyły się w czerwcu 2007. Biorąc pod uwagę, iż aktualne przepisy obowiązują od 31 lipca 2007 r. i mogą ograniczać dopuszczalną kadencję wyłącznie na przyszłość należy przyjąć, iż dwie kadencje będą liczone od wyborów w 2011, a więc aktualnie A. G. pełni drugą kadencję i nie będzie mogła zostać wybrana na kolejną w 2017 roku.

Sytuacja ma się podobnie jeśli chodzi o L. K. (1), z tą jednak różnicą, iż była ona wybrana w 2008 roku w wyborach uzupełniających, a więc już po wejściu w życie nowych przepisów. Nie ma to jednak znaczenia gdyż tak jak już wcześniej wspomniano aktualne przepisy mogą ograniczać dopuszczalną kadencję wyłącznie na przyszłość. Ponadto L. K. (1) była wybrana, co prawda w 2008 roku, to jednak w czasie trwania kadencji 2007 – 2011, więc jej członkostwo należy traktować całościowo i dopiero od 2011 można liczyć dwie kolejne kadencje zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Tak więc podobnie jak A. G. będzie mogła pełnić swoją funkcję do końca kadencji w 2017 roku.

Podsumowując powyższe rozważania, z których jasno wynika, że skoro art. 8² ust. 3 u.s.m., wobec braku przepisów przejściowych, jest wykładany jako mający zastosowanie do kadencji rozpoczynających się po 31 lipca 2007 r., to nie mogły zostać - tak jak chciały tego powódki - uwzględnione poprzednie kadencje i zarazem poprzednie postanowienia statutu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej dotyczące ograniczeń w kadencyjności członków rady

nadzorczej, albowiem takie uregulowania byłyby od tego czasu sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Mając na względzie powyższe, apelacja wywiedziona przez powódki okazała się w całości nieuzasadniona i jako taka na podstawie art. 385 k.p.c. została oddalona.

W konsekwencji powyższego o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu uznając, że stroną przegrywającą jest strona powodowa.

Jednocześnie poza powyżej poczynionymi merytorycznymi rozważaniami Sąd Apelacyjny wskazuje, że zarówno narada nad wydanym wyrokiem jak i sporządzenie niniejszego uzasadnienia nastąpiło w prawidłowym składzie sądu orzekającego, jednakże z uwagi na omyłkę wyrok nie został podpisany przez SSA M. Sawicką, lecz przez innego sędziego, który pierwotnie był wyznaczony do składu sędziowskiego orzekającego w przedmiotowej sprawie.

SSA W. Kaźmierska SSA M. Sawicka SSA D. Rostał